

UNA MICA DE TOPONÍMIA DE COCENTAINA

Josep PÉREZ MONTER

INTRODUCCIÓ

Aquesta mostra de toponímia de Cocentaina pretén ser un recull per enriquir la cultura catalana amb la meua aportació. Però també un document de la catalanitat d'aquest poble reflectida en els noms de lloc. I alhora és una prova de la saviesa popular que ha sabut al llarg del temps distingir cada tros de la terra on viu. Però, un altre motiu que m'ha impulsat realitzar aquest treball, és que l'Ajuntament de Cocentaina ha encaminat a fer desaparèixer aquesta tradició bella dividint el territori municipal que no és urbà de Cocentaina en només cinc partides: Benifloret, Estació Nord, Gormaig, Penella i la Plana. Menyspreant les altres partides alhora que les han incloses en les anteriors.

Per a realitzar aquesta comunicació primerament he replegat tot allò que jo sabia, la qual cosa en consultar unes altres persones ha resultat que el meu coneixement era mancat d'aqueixa coneixença perfecta del poble que caracteritza moltes de persones de la terra. Per això vaig decidir parlar, sobretot, amb persones velles i que haguessen estat llauradores o ho fossen. Perquè la gent del camp coneix millor la terra que la resta de persones, perquè ha creat moltíssims de topònims de Catalunya. I, efectivament, la consulta a aquesta gent i el reconeixement de la seua saviesa, i no el menyspreu que molta de gent pseudo-intel·lectual li manifesta, ha fet que ella m'ajudàs en allò que li he demanat. És per açò que agraesc moltíssim a algunes persones de Cocentaina l'ajuda que m'han fet i també a les persones i als organismes que han assumit el treball de realització del XIV Col·loqui General de la Societat d'Onomàstica.

He classificat aquest estudi de toponímia en urbana, és a dir, els noms populars i tradicionals de les vies públiques en cas de tindre'n, i en rural, en la qual he inclòs les partides tant de la terra de cultiu com de la verge. Espere que aquest treball servezca d'esperó per a fer-ne d'altres que el milloraran.

TOPONÍMIA URBANA

La majoria de les vies públiques que el topònim fa referència a algun element religiós és perquè tenen un element del qual prenen el nom.

- Carrers: *C. dels Apòstols, de Brisanda, dels Créixens, de la Creu, dels Dolors, del Filador de Fraga, de Fora* (perquè abans de l'expansió urbana en la dictadura de Franco aqueix carrer era fora de l'agrupació de cases que formaven el poble),

del forn, del Forn de Fraga, dels Gitanos, del Jesuset de l'Hort, Major, de la Mare de Déu del Miracle [milákre], dels Metges, Nou, de la Paella, del Rosari (també es diu el Carreró de la Farmàcia perquè en un cantó de la boca d'aquest que pega al Pla hi ha una farmàcia), de la Sagrada Família, del Sangrador, de sant Antoni, de sant Cristòfol, de sant Hipòlit, de sant Joan, de sant Josep, de sant Isidre, de sant Llorenç, de sant Pere, de sant Roc, Nou de sant Roc, de sant Tomàs, de sant Vicent, del Teular, de la Verònica.

- Places: *Plaça de l'Església, del Mercat, de sant Pere, de sant Roc.*
- Placetes: *Placeta de l'Ajuntament, dels Apòstols, del Carme, de la Mel, de les Monges, de sant Miquel, de sant Pau, del Salvador.*
- Carrerons: *Carreró de la Farmàcia, de les Monges, de la Séquia.*
- Diverses: *el Camet* (possiblement siga un diminutiu de camp [kám] que en afegir el sufix -et no haja tingut en compte la -p etimològica, perquè és una plaça gran que abans de ser-ho era camp de cultiu), *la Costera Fonda* (costera que va des del c. del Jesuset de l'Hort a l'ermita de santa Bàrbara), *les Ferreries*, *la Goma* (nom d'un c. on hi havia una fàbrica de gomes), *les Casetes dels Llauradors* (perquè van construir-les per a vendre-les als llauradors), *el Passeig, el Pla, el Pla de la Font, el Ravalet, el Barri Roig, el Barri de sant Jaume.*

TOPONÍMIA RURAL

L'Abeuratget (derivat diminutiu d'abeuratge «dret que es paga per abeurar el bestiar»), *l'Albèrri* (muntanya situada prop d'Alcoi), *l'Alcavonet* (derivat diminutiu d'alcavó «galeria subterrània (Cocentaina, Alcoi)»), *l'Alcófra, l'Alcúdia* (poblet agregat al municipi de Cocentaina), *els Algars, l'Altet, l'Arpella, l'Ascurrupènia* (o *l'Escurrupènia*), *Benialbò, Beniassent, Benataire, Benidèu, Benifloret* (poblet agregat al municipi de Cocentaina que hi ha anant des d'aquí a Benilloba), *la Berola* (possiblement derivat d'Alberola), *la Boronada* [boroná], *el Barranc de Borràs, la Cabanya, Calània* (vegeu calàndria), *la Canaleta, el Barranc de Caraita, el Barranc del Carrascalet, el Clot* (part de terra de Benifloret més baixa que la resta i al costat del riu de Penàguila), *el Barranc de l'Esbarzer* [ambarzér], *el Barranc de la Foia, la Foia Ampla* (aquesta foia és a ponent de Montcabrer, el cim de Mariola), *la Foia de les Monges* (és al capdavall del Morero, per on passa el riu de Penàguila), *les Fontanelles, el Barranc de Fraga* (es diu així perquè comença al costat d'aquest barri de Cocentaina), *la Jaquera, les Jovades, el Mal Passet* (mos en la carena de Mariola per on hom pot passar de la solana a l'ombria o al revés), *el Barranquet de Menino, les Monteses* (part de Mariola que en l'ombria d'aquesta partida hi ha un penjat al capdavall del qual hi ha el Barranc de Borràs), *el Barranc de Morant, el Morero* (possiblement de *morer* «more-ra»), *Moróp, el Pantà* (encara que la gent diu *el Pantano* a causa de la introducció d'aquest espanyolisme), *Patòt, Penella* (llogaret del terme municipal de Cocentaina), *Pequís, el Barranc de la Perera, el Pla d'Almaina, el Pla d'Anton, el Pla de la Rula, la Plana, el Planet, el Pontarró* (pr. *puntarró*), *la Querola, el Racó de Llobet, el Real Blanc, el Poble Nou de Sant Rafel* (poblet agregat al municipi de Cocentaina), *els Secans, la Sénia, Sotèu, els Talecons, el Terratge* (terratge «quantitat de cereals i fruits que l'arrendatari conrador d'una terra ha de pagar al propietari com a preu de l'arrendament»), *el Teular, els Tossals, les Trilles, la Volta del Rossinyol.*